

Katalog doporučení

pro předškolní vzdělávání
pro město Jihlava



Katalog doporučení

pro předškolní vzdělávání
pro město Jihlava

Obsah

Úvod	7
Výchozí stav	8
Karty potřeb a opatření	15
Systémová komunikace	16
Sběr dat	20
Spolupráce s rodiči a dětmi	25
Dodatečné vzdělávací příležitosti	34
Fundraising a projektové poradenství	41

Text: Eva Janderková

Spolupracovali: Veronika Kamenická, Martin Kovalčík, Dana Konvalinková

Foto: archiv Oblastní charita Jihlava (Předškolní klub Klubíčko)

Grafická úprava: Jiří Novák

Úvod

Katalog doporučení pro předškolní vzdělávání pro město Jihlava je výstupem projektu „Pojďte do školky!“, který v letech 2013–2015 realizovala o. p. s. Člověk v tísní ve spolupráci s 8 partnerskými organizacemi v 13 krajích/16 městech České republiky. Konkrétně šlo o města: Kladno, Tábor, Plzeň, Sokolov, Chomutov, Bílina, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Jihlava, Brno, Chrudim, Frýdek-Místek, Vsetín, Olomouc a Rokycany, v nichž probíhaly klíčové aktivity projektu. Naše organizace – Oblastní charita Jihlava se stala jedním z partnerů a nositelů projektových aktivit ve městě Jihlavě.

Oblastní charita Jihlava, která se na projektu také podílí, je profesionální organizace, která poskytuje pomoc a podporu potřebným lidem a jejich okolí. Klade důraz na lidskou důstojnost a duchovní hodnotu každého člověka, usiluje o změnu postojů lidí vedoucí ke zvyšování společenské soudržnosti. Jedná se o jednu z deseti charit brněnské diecéze. Provozuje v rámci služeb sociální prevence klub Klubíčko. Posláním Klubíčka je pomoc a podpora ohroženým rodinám s dětmi ve věku 3–5 let, které mají možnost navštěvovat čtyřikrát týdně předškolní klub, s rodinami individuálně plánuje a organizuje společná setkávání. Díky spolupráci s mateřskými školkami vznikl program adaptačních pobytů dětí v mateřských školách, rodiče a děti z Klubíčka tak mohou poznat prostředí mateřských škol v Jihlavě. Všechny děti, které v pěti letech opouštějí sociální službu Klubíčko, tak přecházejí do nějakého dalšího typu předškolního vzdělávání.

Mezi klíčové aktivity projektu „Pojďte do školky!“ patřilo zejména vytvoření systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v předškolním vzdělávání se záměrem zvýšit jejich kompetence pro práci s dětmi se specifickými vzdělávacími potřebami a pro diferencované vzdělávání, dále pak provoz nízkoprahových předškolních klubů a v neposlední řadě též podpora úzké spolupráce školy s poskytovateli sociálně aktivizačních služeb. Výstupem poslední jmenované aktivity je i katalog doporučení, který držíte v rukou.

Jednotlivé návrhy systémových změn vznikly v průběhu realizace projektu společnou diskusí s dalšími aktéry předškolního vzdělávání ve městě. V rámci plánování lokálních systémových změn proběhlo 11 setkání pracovních skupin, které se zabývaly otázkou předškolního vzdělávání dětí z ohrožených rodin. Výbornou spoluprací ze strany zástupců jihlavského magistrátu (především z odboru školství, mládeže a tělovýchovy a odboru sociálních věcí) a krajského úřadu Kraje Vysočina bylo možné posunout fungování sociální služby Klubíčko o mnoho kroků dopředu. Velmi se osvědčily i vzdělávací semináře pro pedagogy mateřských škol, kterých se zúčastnilo více než 200 pedagogů.

Chceme touto cestou poděkovat všem, kteří nás po celou dobu podporovali a spolupracovali na ukotvení systému aktivit pro předškolní děti v Jihlavě do tohoto materiálu.

Výchozí stav

Jihlava je krajským městem. Leží v oblasti Českomoravské vrchoviny, která tvoří většinu území tohoto kraje. Jde o historické město, založené ve 13. století jako hornické s těžbou stříbra, od roku 1982 je městskou památkovou rezervací a od roku 2000 centrem Kraje Vysočina. Jihlava má přes 50 tisíc obyvatel a skládá se z 18 katastrálních území.



Strategický plán, komunikace mezi aktéry

Statutární město Jihlava připravuje pro nadcházející programovací období 2014–2020 zpracování nového strategického dokumentu, který by analyzoval aktuální situaci města a přinášel ucelený soubor informací o možnostech a směřování jeho budoucího rozvoje. Strategický plán rozvoje statutárního města Jihlavy do roku 2020 má plnit výše uvedené funkce a zahrnovat kromě toho také konkrétní akční plány pro jednotlivé stanovené problémové oblasti, zásobník projektů, monitorovací a hodnotící systém a rovněž mechanismy jeho další aktualizace. Byl navržen podrobný postup klíčových fází a jednotlivých kroků zpracování strategického plánu. Posloupnost fází a předpokládanou dobu jejich průběhu zachycuje časový harmonogram.

Do přípravy strategického plánu a následně do strategického řízení rozvoje města je zapojena široká škála aktérů. Kromě zástupců vedení města jde rovněž o pracovníky příslušných odborů Magistrátu města Jihlavy. Podstatnou součástí organizační struktury procesu přípravy strategického plánu tvoří reprezentanti významných organizací, institucí a firem působících na území města včetně široké veřejnosti. Součinnost aktérů z různých oblastí zaručuje všestranný přístup k řešení problémových témat.

Strategický plán rozvoje statutárního města Jihlavy do roku 2020 představuje komplexní dokument reagující na budoucí vývoj a adaptující se na případné změny podmínek a to i v oblasti předškolního vzdělávání.

Sociálně ohrožené lokality

Na rozdíl od velkých městských aglomerací, jako je tomu např. v Ústeckém kraji, nevznikají na území města Jihlavy koncentrované sociálně ohrožené oblasti a město nyní neoznačuje žádnou z místních lokalit za vyloučenou. V minulosti místa, která mají místní názvy „Horní Kosov“ a „Havaj“ vykazovala znaky ohrožených lokalit, ale obyvatelé se z nich přestěhovaly do různých částí města. Tato změna byla dána především ekonomickými důvody. Většina bytového fondu v Jihlavě je dnes v držení soukromých majitelů a město Jihlava vlastní zhruba jeden tisíc bytů, část tohoto fondu je dále nabízena k prodeji. V Jihlavě je v současné době 14 soukromých ubytoven se čtyřmi sty lůžky, ve kterých žije odhadem 60 předškolních dětí. Tyto děti v bytové nouzi považují realizátoři projektu za ohrožené a snaží se je podpořit. Avšak nejsou jediné, pracovníci Oblastní charity odhadují, že dětí od 3–5 let, ohrožených budoucím školním neúspěchem z důvodu neabsolvování předškolního vzdělávání, může být přes 200.



Pracovníci Oblastní charity odhadují, že dětí od 3–5 let, ohrožených budoucím školním neúspěchem z důvodu neabsolvování předškolního vzdělávání, může být přes 200.

Jihlavská Oblastní charita v rámci terénní práce cíleně monitoruje ohrožené lokality, ubytovny, problematické bytové domy a byty. Z poznatků terénních pracovníků vyplývalo, že by bylo třeba začít pracovat na nějakém druhu vzdělávací podpory až s padesáti rodinami a jejich 62 dětmi ve věku od tří do pěti let věku, nacházejícími se v těchto objektech (výzkumná sonda se uskutečnila v březnu 2014).

Předškolní vzdělávání

V Jihlavě existuje mnoho institucí, které jsou zaměřeny na předškolní výchovu. Některé zřizuje obec, některé se řadí mezi neziskové organizace a dále se jedná o soukromé subjekty. Do systému předškolního vzdělávání v Jihlavě se řadí:

- **6 přípravných ročníků při ZŠ** (ZŠ Jungmannova, ZŠ Kollárova, ZŠ Seifertova, ZŠ Křížová, ZŠ Rošického, ZŠ Demlova).
- **20 mateřských škol zřizovaných městem** (MŠ Mozaika sdružující 17 MŠ a MŠ Demlova, pod níž spadají 3 MŠ).
- **2 soukromé mateřské školy** (MŠ Kvítek Rantířovská a MŠ Stříbrné terasy).
- **Předškolní kluby a neziskové organizace** – tento počet není evidován.

Přípravné třídy

V Jihlavě se pro školní roky 2013/14 a 2014/2015 otevřelo 6 přípravných tříd, přičemž všechny existují při místních základních školách. Všechny jsou zaplněny. Ohrožené rodiny upřednostňují jejich návštěvu před mateřskými školami, jednak z ekonomických i zvykových příčin. V průběhu projektu se velmi osvědčila spolupráce Oblastní charity Jihlava s jihlavským odborem školství a pracovníky přípravných tříd. Rodiny, které navštěvují rok před nástupem do „přípravek“ předškolní klub Klubíčko, mají přímo připraveny termíny vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně v Jihlavě, dostávají seznam všech přípravných tříd a pracovníci individuálně s každou rodinou řeší všechny možnosti umístění. Zároveň Klubíčko pravidelně před zápisem navštěvuje přímo učitele těchto tříd, v případě potřeby i daného ředitele (ředitelku) mateřské školy.

Během dalších školních let lze doufat v další posun v této oblasti, a to především díky existenci terénní práce přímo v ohrožených rodinách.

Mateřské školy

V Jihlavě je 20 městských mateřských škol. Kapacita je dle vedení města dostatečná. Pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami je zřízena v Jihlavě MŠ Demlova, která má pod sebou 3 mateřské školy a jejich kapacita je tak relativně velká. Dále se kapacita jihlavských MŠ navýší o dalších 220 míst. Jedná se o investici do prostor MŠ Resslova, MŠ Nad Plovárnou a MŠ Helenín a měla by dosáhnout celkové výše 85 milionů Kč.

V následujících tabulkách je znázorněn vývoj počtu dětí u zápisu do MŠ včetně jejich kapacity a výhled dalšího rozšíření kapacit MŠ.

školní rok	počet dětí	kapacita MŠ	kapacita/ počet dětí
2012/2013	1810	1737	95,97 %
2011/2012	1726	1587	91,95 %
2010/2011	1590	1411	88,74 %
2009/2010	1462	1298	88,78 %
2008/2009	1369	1272	92,91 %
2007/2008	1323	1182	89,34 %
2006/2007	1313	1194	90,94 %
2005/2006	1285	1194	92,92 %
2004/2005	1261	1137	90,17 %

Zdroj: Magistrát města Jihlavy – odbor školství

mateřská škola	nová kapacita	výše investice (mil Kč)
MŠ Resslova	50	44
MŠ Nad Plovárnou	100	21
MŠ Helenín	70	20

Zdroj: Magistrát města Jihlavy – odbor školství

Vzdělávání dětí ohrožených budoucím školním neúspěchem

Jihlavské školy se doposud příliš nepotýkaly s problémem umísťování dětí bez předškolní vzdělávací podpory. Na druhou stranu tyto děti obvykle nastupují na ZŠ Jungmannova v Bedřichově a na ZŠ Jarní v Horním Kosově, kde v obou případech zpravidla procházely už přípravným ročníkem. Pracovníci Charity předpokládají, že žádná ze základních škol se nebrání nástupu ohrožených dětí, ale zvykem je, že tyto děti chodí do výše zmíněných škol, protože je preferují rodiče dětí. Magistrát města Jihlavy – odbor školství rozšiřuje nabídku přípravných ročníků ve městě do dalších škol a předpokládá, že tak dojde k tomu, že budou rodiče vyhledávat různé školy, tedy i rodiče ohrožených dětí. V roce 2013 se i na základě podnětu pracovníků Oblastní charity Jihlava – Klubíčko otevřel přípravný ročník při ZŠ Křížová v centru města a Klubíčko tam hned umístilo 2 děti z ohrožených rodin.

Současný vývoj situace a další možnosti byly projednávány se zástupci Magistrátu města Jihlavy – odboru školství a sociálního odboru, s městskou policií, zástupci z jihlavských MŠ a ZŠ, neziskových organizací, zástupci z pedagogicko-psychologické poradny, Občanské poradny a z Kraje Vysočina v rámci pořádání pravidelných setkání.

Klíčové příležitosti

Největším posunem v oblasti předškolního vzdělávání by do budoucna mohlo být zachování pravidelného setkávání pracovníků z různých odborů Magistrátu, neziskových organizací, MŠ, ZŠ, přípravných ročníků a dalších aktérů. Od těchto setkávání autoři tohoto materiálu očekávají, že by se mohly zasadit o zvýšení motivace při umísťování dětí z ohrožených rodin do standardních MŠ. Zároveň by účastníci setkávání získali pravidelnou zpětnou vazbu přímo od pracovníků, kteří v této oblasti rozhodují nebo přímo s rodinami pracují. Je třeba podpořit systémovou komunikaci, získat a sdílet všechny potřebné informace o dětech a vzdělávacích příležitostech a pracovat na způsobu koordinace podpory, motivace (i kontroly) různých aktérů. Tyto aktivity budou i nadále pokračovat.

Podpora města a dalších participujících subjektů pro další fungování těchto záměrů je klíčová a lze říci, že zároveň dostatečná. Celkově lze situaci ve srovnání s podobnými městy hodnotit jako velmi příznivou. Každoročně se navyšuje kapacita MŠ. Odbor školství reaguje i na situaci v přípravných třídách, takže se během jednoho školního roku

podařilo otevřít další 4 třídy. V současné době je tedy otevřeno celkem 6 přípravných tříd, které jsou při základních školách. Díky práci se statistickými daty lze rychle reagovat na aktuální počty nepřijatých dětí do mateřských škol. Dobré jsou zkušenosti se setkáváním pracovní skupiny, které budou pokračovat především z důvodu včasného podchycení situací v ohrožených rodinách. Díky adaptačním pobytům se podařilo vytvořit sociální službě Klubíčko návaznost na další vzdělávací aktivity a zajistit tak umístění dětí, které prošly touto vzdělávací podporou do MŠ.

Příležitosti v oblasti spolupráce s rodiči a dětmi

V rámci projektu „Pojďte do školky!“ se realizovalo pravidelné setkávání skupiny předškolního vzdělávání za účasti OSPODu, Magistrátu města Jihlavy a zástupců projektu z Oblastní charity Jihlava – Klubíčko. Zajímavým partnerem se ukázala být také městská policie, která se zaměřuje v školních i předškolních zařízeních na různé preventivní programy.



Jaké kroky podniknout:

- nutnost zvýšené informovanosti rodičů
- intenzivní komunikace s rodinami, kterých se předškolní vzdělávání týká a s tím spojená motivace těchto rodin
- zajištění potřebných informací – termíny zápisů do MŠ, přípravných tříd, realizace Dní otevřených dveří
- zajištění termínů na vyšetření dětí v pedagogicko-psychologické poradně
- pokračovat v setkávání rodin se zástupci z přípravných tříd
- pokračovat v adaptačních pobytech ve školách
- po výsledcích zápisů do státních MŠ kontaktovat vedoucí pracovníky a zjistit zájem a umístění sociálně slabých dětí
- stejný postup u zápisu do přípravných tříd

Příležitosti ve sběru a analýze dat

Odbor školství v Jihlavě disponuje veškerými daty, která jsou potřeba ohledně zhodnocení celkové situace v rámci předškolního vzdělávání. Jedná se o kapacity jednotlivých MŠ, počty přijatých a nepřijatých dětí, počty odkladů apod. Pro odbor školství poskytují tato data vedoucí jednotlivých mateřských škol. Z demografického pohledu jsou dále poskytována data Českým statistickým úřadem.

Ve spolupráci s terénními pracovníky projektu Sovy při Oblastní charitě v Jihlavě byla poskytnuta data týkající se počtu předškolních dětí ze sociálně slabých rodin nacházejících se v ubytovacích zařízeních. Existuje tak přehled o rodinách, kterých se bude v následujících letech týkat otázka předškolního vzdělávání.



Jaké kroky podniknout:

- průběžné získávání dat z odboru školství
- průběžné zpracování dat a následné setkání s pracovníky terénní práce SOVY a domlouvat se na dalším postupu v konkrétních rodinách
- průběžně všechna získaná data zpracovávat a snažit se v rámci terénní práce spolupracujících projektů situaci v potřebných rodinách posílit
- informovat o zpracování dat odbor školství a plánovat setkání, kde se bude hlouběji tato problematika řešit
- poskytnout získané informace a výsledky ostatním spolupracujícím organizacím v rámci pravidelných setkání

Příležitosti v systémové komunikaci

Probíhalo setkávání pracovní skupiny projektu „Pojďte do školky!“, v jehož formátu by bylo dobré pokračovat.



Jaké záměry sledujeme:

- zachovat formát setkávání
- sdílet pravidelně informace o možné podpoře pro děti ze sociálně ohrožených rodin
- case management jednotlivých rodin
- hledání způsobu, jak povzbuzovat zájem ze strany rodičů
- ladění komunikace s rodiči ohrožených dětí
- podporovat zájem Magistrátu města Jihlavy o řešení aktuálních situací v oblasti předškolního vzdělávání

Dodatečné vzdělávací příležitosti

Situace ohledně předškolního vzdělávání se v Jihlavě jeví jako velice příznivá. Kapacita mateřských škol je sice naplněna, ale nestalo se, že by nebylo umístěno předškolní dítě, pokud měli rodiče podanou žádost. Ve školním roce 2014/15 bylo celkem přijato 1729 dětí. U zápisu nebylo přijato 25 dětí, ale ty mohly být přijaty dodatečně, protože nenašou všechny zapsané děti – pokud o to jejich rodiče projevíli zájem.

Pro další školní rok bude kapacita MŠ navýšena o dalších 150 míst (50 míst MŠ Nad Plovárnou a 100 míst MŠ Rantířovská), takže se předpokládá umístění všech dětí, které přijdou k zápisu.

Děti s odkladem navštěvují v Jihlavě většinou přípravné třídy (90 %). Ve školním roce 2014/15 se jich otevřelo 6 a všechny při základních školách.

Doučování slabších, či jinak vyloučených žáků je řešeno díky projektu „Otevřená škola“.

Základní školy v Jihlavě pořádají pro mateřské školy, které jsou v jejich obvodu, různé akce, které jsou zaměřené i na přípravu dětí do školy a seznámení se školou.

Kromě toho je k dispozici i předškolní klub Klubíčko, který navštěvují děti ze sociálně slabých rodin. Podařilo se už v pěti případech umístit děti z předškolního zařízení do státní MŠ.



Jaké kroky podniknout:

- zapojení rodin a dětí do systému předškolního vzdělávání
- květen, červen v daném školním roce – sběr potřebných dat, která jsou důležitá pro zahájení nového školního roku (počty dětí přijatých x nepřijatých do předškolních zařízení)

Fundraising

Pod Jihlavu, jakožto obec s rozšířenou působností, spadá v současné době 54 školských zařízení. Zástupci odboru školství vnímají finanční pokrytí jako dostačující. Město Jihlava v současné době administruje pro školy 2 projekty. Jeden nese název „Zlepšení podmínek pro výuku praktických dovedností žáků základních škol města Jihlavy v přírodovědných a technicky zaměřených předmětech“ a druhý „Otevřená škola“, jehož cílem je podpořit žáky ohrožené školním neúspěchem resp. předčasným odchodem ze vzdělávání prostřednictvím vzájemné spolupráce institucí (škol, zřizovatelů, sociálních partnerů), vzdělávání pedagogů a přímé intervence. Realizace obou ze zdrojů projektů OPVK je však již v závěrečné fázi.

Školy se o projekty ucházejí samy, samy si je i sledují, ale musí mít v případě zájmu souhlas odboru školství. O zajímavých projektech jinak informuje odbor rozvoje města (informace předává na odboru školství a ten rozesílá informace na jednotlivé školy).

Jediná ZŠ v obci na Jihlavsku, a to v Batelově, si platí asistenta pedagoga sama, a to proto, že je přidělen žákovi, kterému dle kritérií nenáleží.

Samotná pozice fundraisera je již na jihlavském magistrátu zřízena – je obsazena osobou na pozici projektového manažera a asistenta projektu a je s ním sepsána DPČ. Zaměstnanci z jihlavského odboru školství v případě potřeby s tímto člověkem spolupracují.

Karty potřeb a opatření

Na následujících stránkách naleznete několik kapitol, které se skládají z tzv. „karet potřeb a opatření“. Karty vznikaly v průběhu realizace projektu „Pojďte do školky!“ pro potřebu tvorby konkrétních návrhů, jaké aktivity může v dalších letech město realizovat se záměrem zpřístupnit systém předškolního vzdělávání co největšímu počtu dětí. V první fázi plánování bylo určeno pět významných faktorů, které systém předškolního vzdělávání ovlivňují ve všech městech a obcích.

Pro přehlednost jednotlivých návrhů pro konkrétní města pak byl zvolen formát těchto karet potřeb, ve kterých jsou stručně u každého z pěti faktorů identifikovány základní potřeby, popsána současná situace ve městě a vize, čeho má být dosaženo. Na karty potřeb pak navazují karty popisující navrhovaná opatření, v nichž jsou navrhovány konkrétní činnosti vedoucí k určeným cílům, postupy, realizátoři aktivit.



Karty potřeb a opatření se věnují těmto pěti faktorům ovlivňujícím situaci v předškolním vzdělávání:

- **systémová komunikace** – věnuje se zapojení jednotlivých aktérů do komunikace a výměně informací
- **sběr dat** – navrhuje způsob, jak zjistit alespoň přibližný počet dětí, které vypadávají ze systému předškolní výchovy
- **spolupráce s rodiči a dětmi** – apeluje na zapojení rodičů, kteří tvoří důležitou součást předškolní výchovy
- **dodatečné vzdělávací příležitosti** – popisuje, jak je možné využívat dalších alternativních zařízení, která poskytují dětem předškolní přípravu v případě, že tyto děti nenavštěvují běžnou mateřskou školu či přípravný ročník
- **fundraising a projektové poradenství** – věnuje se možnostem získávání finančních prostředků, které by bylo možné investovat do posílení předškolní výchovy

Všechna tato navrhovaná opatření, v publikaci uvedená ve formě doporučení, by mohla do budoucna sloužit jako inspirace při snaze zapojit do předškolního vzdělávání i ty děti, které na něj v současnosti nedosáhnou.

Navrhovaná doporučení, s výjimkou „fundraisingu a projektového poradenství“, nejsou finančně náročná a vychází zejména z osobní aktivity místních významných aktérů (odbor školství, odbor sociálních věcí, vedení základních a mateřských škol, lokálních NNO, PPP, SVP apod.).

Systémová komunikace

Systémovou komunikací rozumíme proces, který je založen na řízené a pravidelné komunikaci mezi zástupci zřizovatelů škol (školských odborů, sociálního odboru), vedením mateřských a základních škol a nestátních neziskových organizací. Cílem je zajistit spolupráci všech, kteří jsou v daném městě aktéry vzdělávacího procesu a výsledkem této spolupráce by mělo být jednak vytváření dlouhodobé koncepce vzdělávání daného města či obce, jednak zaměření se na řešení aktuálních problémů, zejména s ohledem na realizaci opatření napomáhajících k podpoře vzdělávání u dětí a to jak předškolního, tak školního věku.

Pro potřeby tohoto materiálu hovoříme zejména o vzdělávání předškolním. Cílem aktivit navrhované platformy proto bude zejména včasné vyhledávání dětí, které podporu v předškolním věku budou potřebovat a průběžná podpora a dohled nad realizací opatření, která situaci v předškolním vzdělávání v daném městě či obci řeší.

Potřeby

Město Jihlava má jasnou koncepci rozvoje předškolního vzdělávání, zejména s ohledem na děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Tato koncepce reaguje na aktuální situaci a možnosti, bere v potaz spolupráci všech důležitých aktérů situaci ve vzdělávání ovlivňujících.

Tito aktéři se pravidelně setkávají na jednáních pracovní skupiny, organizace skupiny je v režii města.

Současný stav

Odbor školství pravidelně organizuje setkávání vedení odboru a zástupců vedení jihlavských mateřských škol.

V rámci projektu „Pojďte do školky“ dále do června 2015 organizují zástupci OCH Jihlava setkávání pracovní skupiny, kterého se dále účastní vedoucí odboru školství, vedoucí a zástupce vedoucího sociálního odboru, zaměstnanci jednotlivých oborů, zástupci NNO, zástupci škol.

Cílový stav

Město pravidelně spolupracuje se zástupci a řediteli MŠ a ZŠ a reaguje na dané potřeby v oblasti vzdělávání.

Výstupy z činnosti pracovní skupiny slouží jako podklad při vytváření strategií města pro oblast vzdělávání.

Součástí platformy, jejíž setkávání a řízení je v gesci odboru školství se stanou další aktéři: OCH Jihlava, zástupci OSPOD, PPP, dalších NNO.

Akce pro zavedení

- seznámení vedení města a školského odboru s návrhem opatření
- určení osob zodpovědných za vytvoření pracovní skupiny
- přizvání dalších členů do již existující skupiny magistrátu
- vytvoření harmonogramu setkávání, stanovení pravidel fungování skupiny

Priority

- udržení pracovní skupiny a setkávání min. 1× za 3 měsíce
- zájem odpovědného pracovníka z Magistrátu města Jihlavy o řešení aktuální situace v oblasti předškolního a školního vzdělávání



Pracovní skupina Předškolní vzdělávání

Cíle činnosti

Vytvoření podmínek pro efektivní spolupráci aktérů ovlivňujících stav předškolního vzdělávání ve městě prostřednictvím jejich pravidelných setkávání: zástupců vedení města, odboru školství, MŠ, ZŠ, NNO, PPP.

Kroky k naplnění cíle

- seznámení vedení města s výstupy jednání pracovní skupiny z období realizace projektu „Pojďte do školky!“ a záměrem předat tuto agendu městu
- stanovení osoby zodpovědné za vedení a organizaci akcí pracovní skupiny, nejlépe z řad pracovníků odboru školství
- oslovení institucí ke vstupu do pracovní skupiny

Intervence k zajištění činnosti

Určení termínů jednání, rezervace místa, občerstvení, rozeslání pozvánek s harmonogramem, vytvoření zápisů, stanovení si priorit a úkolů do příštího jednání, informování členů skupiny o výstupech a úkolech jednání

Zahájení činnosti

Od 9/2015

Za činnost zodpovídá/zajišťuje

Magistrát města Jihlavy ve spolupráci s NNO

Na činnosti spolupracuje

- Magistrát města Jihlavy – vedoucí a zástupce školského odboru
- Sociální odbor – vedoucí a zástupce vedoucího
- Předškolní klub Klubíčko – Oblastní Charita Jihlava
- Mateřské školy – ředitelka, vedoucí
- ZŠ (přípravné třídy) – ředitel či zástupce ředitele
- Kraj Vysočina – pracovní skupiny SASRD



**Počty osob,
kterých se
opatření týká**

Dle analýzy OCHJ (projekty Sovy, Klubíčko a Erko) je v Jihlavě a okolí cca 1500 Romů, z toho je cca jen v Jihlavě 50 rodin s 62 dětmi ve věku 0–3 roky. (Ubytovny a soukromé domy – Analýza, duben 2014)

V Klubíčku – ročně 27–29 dětí. 10 dětí je na čekací listině.

**Předpokládaný
rozpočet na
činnost**

- rezervace místnosti pro setkávání
- objednávka občerstvení
- pracovní materiály

**Předpokládaná
rizika/
Problémová
místa**

- demotivace zástupců v pracovní skupině, která není dostatečně podporovaná veřejností a institucí
- četnost setkávání – možnost účasti zástupců na pracovní skupině vzhledem k pracovnímu vytížení
- schopnost pracovní skupiny kooperovat

**Způsoby
hodnocení
kvality/
efektivity**

- průběžné hodnocení zadaných úkolů pracovní skupiny – na každém jednání
- schopnost navázání spolupráce mezi účastníky pracovní skupiny – schopnost kooperace – hodnocení = účast zástupců na jednání pracovní skupiny



Sběr dat

Funkční a propracovaný systém sběru a evidence dostupných dat v oblasti předškolního vzdělávání je jedním z nástrojů, díky němuž může mít město, ale též mateřské a základní školy či OSPOD informace o stavu předškolního vzdělávání ve městě, např. o naplněnosti mateřských škol, počtech dětí, které předčasně ukončí předškolní vzdělávání nebo se ho vůbec před nástupem do školy neúčastní, počtech dětí s odkladem školní docházky apod. Sběr a evidenci těchto dat by měl provádět pověřený pracovník města, nicméně podílet by se na něm měly i mateřské a základní školy, dětské lékaři, OSPOD, NNO apod. Získaná data mohou být využitelná jak v rámci přípravy projektových výzev, tak pro přímou práci s dětmi, zejména u alternativních forem předškolního vzdělávání (prevence, podchycení dětí, které předškolní přípravou neprocházejí).

Potřeby

- Město má nastaven systém sběru dat týkajících se dětí, které propadávají systémem předškolního vzdělávání.
- Data jsou průběžně aktualizována a využívána při realizaci opatření.
- Prohloubení spolupráce s TP SOVY při OCH Jihlava, které díky mapování situace ohledně počtu předškolních dětí vytvářejí pravidelné analýzy.

Současný stav

Odbor školství v Jihlavě disponuje téměř veškerými daty, která jsou potřebná ke zhodnocení celkové situace v rámci školního i předškolního vzdělávání. Jedná se o kapacity jednotlivých MŠ, počty přijatých a nepřijatých dětí, počty odkladů apod. Pro odbor školství poskytují tato data vedoucí jednotlivých MŠ. Systematicky však není zajištěno sledování dat o dětech, které se předškolního vzdělávání neúčastní.

Důležitá data ohledně dětí ze sociálně slabých rodin jsou schopni poskytovat terénní pracovníci z projektu SOVY, město tudíž má přehled o rodinách, kterých se bude v následujících letech týkat otázka předškolního vzdělávání, spolupráce však nemá jasně daná kritéria.

Cílový stav

Město má k dispozici data od všech relevantních aktérů předškolního vzdělávání, tj. do sběru je zapojen: odbor školství, OSPOD, městská policie, terénní projekt SOVY a sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi Klubíčko. Podaří se tak získat ucelený systém dat, se kterým se bude dále pracovat.

Akce pro zavedení

1. Získávání dat z odboru školství.
2. Průběžně získávat data od projektu SOVY a dalších relevantních subjektů.
3. Průběžně všechna získaná data zpracovávat a snažit se v rámci terénní práce spolupracujících projektů situaci v potřebných rodinách řešit.



**Priorita,
termíny,
harmonogram**



1. Získání potřebných dat od všech uvedených institucí.
2. Průběžná zpracování dat a následné setkání s pracovníky terénní práce SOVY, určení dalšího postupu v konkrétních rodinách.
3. Informovat o zpracování dat školský odbor a plánovat setkání, kde se bude hlouběji tato problematika řešit.
4. Poskytnout získané informace a výsledky ostatním spolupracujícím organizacím v rámci pravidelných setkání.

Pravidelný sběr dat ohledně předškolního vzdělávání

Cíle činnosti	Vyhodnocení dat a aktivní reakce na dané údaje.
Kroky k naplnění cíle	• spolupráce s Magistrátem města Jihlavy – odbor školství – kapacity MŠ, počty přijatých × nepřijatých a dětí s odkladem školní docházky, otevření přípravných ročníků • spolupráce s TP SOVY – aktualizace dat • spolupráce s ČSÚ – demografické údaje
Intervence k zajištění činnosti	Dohled nad plněním úkolů, termínů.
Zahájení činnosti	Činnost zahájena.
Harmonogram	Průběžně, hlavní sběr dat ukončen do 30. 6.
Za činnost zodpovídá/ zajišťuje	Dané osoby spolupracujících subjektů.
Na činnosti spolupracuje	MMJ – odbor školství MŠ TP SOVY OCH Jihlava – SASRD Klubíčko
Počty osob, kterých se opatření týká	Momentálně 62, rok 2014 (dle TP SOVY) + 30 dětí z Klubíčka.



**Předpokládaný
rozpočet na
činnost**

Dle aktuálních potřeb projektu.

**Předpokládaná
rizika/
Problémová
místa**

- neochota spolupracujících organizací
- nezájem rodin o spolupráci
- nedostatek finančních zdrojů

**Způsoby
hodnocení
kvality/
efektivity**

Kompletní zpracování analýzy na základě zjištěných dat.



Spolupráce s rodiči a dětmi

Předškolní vzdělávání je jedním z hlavních předpokladů pro úspěšné zvládnutí především počátečních fází primárního vzdělávání, především pak u dětí ohrožených školním neúspěchem. Ačkoli v Jihlavě existují kromě mateřských škol také další alternativy (např. přípravné třídy, předškolní klub Klubíčko při Oblastní charitě Jihlava), tak stále vysoké procento dětí předškolního věku ohrožených budoucím školním neúspěchem do žádného předškolního zařízení nedochází. A to i přesto, že se kapacity mateřských škol v Jihlavě každým rokem navyšují.

Je proto důležité se touto oblastí velmi intenzivně zabývat a zaměřit se především na motivaci a podporu rodin v oblasti předškolního vzdělávání.

Zkušenosti z realizace projektu „Pojďte do školky!“ (nejen v Jihlavě, ale i v dalších městech) ukázaly, že velké množství dětí z cílové skupiny (děti vyrůstající v sociálně znevýhodněném či kulturně odlišném prostředí) ve městech do projektu zapojených mateřských škol či jiných předškolních zařízení nechodí. Nejčastějším argumentem, proč děti ze sociálně znevýhodněného prostředí tuto formu předškolního vzdělávání nevyužívají je – ze strany zástupců měst či pedagogů mateřských škol – názor, že rodiče těchto dětí zájem o předškolní vzdělávání nemají (není povinné) a pokud přeci jen děti do školky nechají zapsat, nejsou pak schopni bezproblémové systematické spolupráce a brzy docházkou do školek ukončují.

Důvody, proč tyto děti do školek nechodí, však není možné pojmut takto jednoduše. Jde tu o řadu vzájemně se ovlivňujících faktorů a roli zde hraje jednak přístup školek (často například děti nepřijímají, neboť jejich matky jsou nezaměstnané, pečují doma o mladší sourozence a školky, které ve většině měst a obcí dosud nemají dostatečné kapacity dávají, pak přednost zaměstnaným rodinám), jednak přístup rodičů, kteří sami předškolním vzděláváním neprošli a nejsou tak schopni docenit jeho důležitost při přípravě na povinnou školní docházku. Zároveň mnoho z nich má s naším vzdělávacím systémem spíše negativní zkušenost nebo přinejmenším nedůvěru k němu. Důvodem bývá i finanční situace rodin, poplatky na školné, stravné, případně i dopravu do školky. Pokud se navíc rodina potýká s existenčními problémy, špatnou sociální situací či patologickými jevy, není pro ni prioritou řešit nepovinné vzdělávání svých dětí.

Potřeby

- Neustálá komunikace s relevantním aktéry – s odborem školství, NNO (Klubíčko, další služby pro děti) a rodiči dětí – udržovat komunikaci a realizovat cílené přesvědčování rodin v rámci společného setkávání, např. v předškolním klubu nebo při individuální práci s rodinami.
- Analyzovat potřeby ohrožených dětí a pomáhat vytvářet předpoklady pro fungující síť odborných služeb.
- Do budoucna bude potřeba vyřešit i otázku, jak nahradit školcům možnou ztrátu za školné – v případě, že by ji navštěvovaly děti, které budou mít tyto poplatky odpuštěny.
- Vybudovat a provozovat funkční systém podpory pro děti s odkladem školní docházky – v Jihlavě se už počínaje školním rokem 2014/15 otevřela přípravná třída výhradně pro děti s odkladem (ZŠ Jarní). Pro přijetí dítěte do této třídy je nutné přinést posudek z pedagogicko-psychologické poradny.

Současný stav

Ačkoli v Jihlavě existují kromě mateřských škol také další alternativy (např. přípravné třídy, předškolní klub Klubíčko při Oblastní charitě Jihlava), tak stále vysoké procento dětí předškolního věku, ohrožených budoucím školním neúspěchem do žádného předškolního zařízení nedochází. A to i přesto, že se kapacity mateřských škol v Jihlavě každým rokem navyšují.

Cílový stav

- Město pravidelně komunikuje se zástupci všech relevantních subjektů v oblasti vzdělávání, a to buď individuálně, nebo pomocí pravidelných setkání a ve spolupráci s partnery zpracovává a pravidelně aktualizuje nastavení systému cílené podpory pro rodiny.
- Existuje systém motivace a podpory rodin, který by využívaly děti ohrožené školním neúspěchem v oblasti předškolního vzdělávání, jehož garantem je město Jihlava.
- Existuje systém adaptačních nástrojů, které pomáhají všem rodičům v Jihlavě překonávat počáteční obtíže spojené s nástupem do školky.
- Město Jihlava aktivně analyzuje potřeby ohrožených dětí a pomáhá vytvářet předpoklady pro fungující síť odborných služeb.
- Je vytvořen funkční systém podpory pro děti s odkladem školní docházky.



Akce pro zavedení

- V rámci pracovní skupiny se bude hledat řešení konkrétních situací.
- Město určí osobu/y zodpovědnou/é za koordinaci úkolů po květnu 2015 a poskytne součinnost pro realizaci opatření.
- Vyjednávání, existuje shoda o posílení intervence směrem k rodičům, o umožnění adaptačních aktivit.
- Aktivní práce s daty a plánování kapacity podpůrných služeb.

Priorita, termíny, harmonogram

Vyjednávání s dalšími aktéry, písemné návrhy opatření do ledna 2015, pilotní fáze směřuje k zápisům pro školní rok 2015/2016.



Zvýšené informační aktivity směrem k rodičům

Typ opatření/ služby/ aktivity

- zápisy (kdy + jak na to) – cílené informování rodičů
- příležitosti pro ohrožené děti (školkové, stravné, dodatečné služby, alternativní vzdělávací příležitosti) – vypracovat návrhy, jak těchto příležitostí využít, projednat s vedením města i mateřských škol
- role školky ve vzdělávání – role rodičů v předškolním vzdělávání – informační akce
- motivace rodičů pro vzdělávání dětí

Cíle činnosti

Dle možností spolupracovat při nástupu ohrožených dětí do předškolních a školních zařízení.

Kroky k naplnění cíle

- Intenzivní komunikace s ohroženými rodinami, kterých se předškolní vzdělávání týká a s tím spojená motivace těchto rodin.
- Zajištění potřebných informací – termíny zápisů do MŠ, přípravných tříd, realizace Dní otevřených dveří.
- Zajištění termínů pro vyšetření dětí v pedagogicko-psychologické poradně.
- Pokračovat v setkávání rodin se zástupci z přípravných tříd.
- Pokračovat v adaptačních pobytech ve školkách.

Intervence k zajištění činnosti

- Pravidelná setkávání všech aktérů – zvýšení informačních aktivit
- Setkávání se zástupci města
- Zajištění koordinace

Zahájení činnosti

9/ 2015

Harmonogram

Dle aktuálních potřeb projektu.



Za činnost zodpovídá/ zajišťuje	• koordinátor určený Magistrátem města Jihlavy • pracovníci předškolního/ch klubů
Na činnosti spolupracuje	NNO, OSPOD, poradny, školky, přípravné ročníky, Magistrát města Jihlavy, městská policie
Počty osob, kterých se opatření týká	• dle kapacity zařízení SASRD Klubíčko – 15 až 30 rodin • 62 dětí ve věku 0–3 roky (ubytovny...) • další informace poskytne Magistrát města Jihlavy – vedoucí odboru školství Mgr. Tomáš Koukal
Předpokládaný rozpočet na činnost	Dle aktuálních potřeb projektu.
Předpokládaná rizika	• Majorita nemá zájem o spolupráci s danou minoritou, malý zájem sociálně slabých rodin o umístění dětí do státních MŠ – tzv. „běh na dlouhou trať“. • Rodiny budou chtít své děti umísťovat pouze do předškolního klubu Klubíčko „mezi svoje“ a pokud nebude místo, budou zůstávat doma.
Způsoby hodnocení efektivity	• Po výsledcích zápisů do státních MŠ kontaktovat vedoucí pracovníky a zjistit zájem a umístění sociálně slabých dětí. • Stejný postup u zápisu do přípravných tříd.



Adaptační aktivity

Cíle činnosti	• získávání finančních prostředků na aktivity • další opatření podpory rodičů – spolupráce s dalšími SAS
Kroky k naplnění cíle	• realizace adaptačních pobytů ve státních MŠ • spolupráce se zástupci jednotlivých institucí ohledně podpory
Intervence k zajištění činnosti	• setkávání s aktéry • rozšiřování adaptačních pobytů do dalších školek
Zahájení činnosti	Zahájeno od dubna 2015 – po výsledcích zápisů do státních MŠ.
Harmonogram	Dle možností a ochoty ke spolupráci ze strany státních MŠ.
Za činnost zodpovídá/ zajišťuje	• zástupce ze strany města pro koordinaci aktivit • zástupci jednotlivých institucí • pracovník/ci předškolního klubu
Na činnosti spolupracuje	Státní MŠ v Jihlavě, Magistrát města Jihlavy, možné zapojení dalších SAS
Počty osob, kterých se opatření týká	• 15 až 30 dětí v Klubíčku – OCH Jihlava • 62 dětí ve věku 0–3 roky (ubytovny – spolupráce s terénními pracovníky projektu Sovy) • další informace poskytne Magistrát města Jihlavy – vedoucí odboru školství Mgr. Tomáš Koukal
Předpokládaný rozpočet na činnost	Dle aktuálních potřeb projektu.



Předpokládaná rizika

- odmítavý postoj pracovníků školek
- plná kapacita školek
- odmítavý postoj rodičů ostatních dětí (nedůvěra)

Způsoby hodnocení efektivity

Pravidelná roční srovnávání umístění dětí PŘED a PO adaptačních pobytech v konkrétních školkách.



Zvýšená podpora dětí s odkladem školní docházky

Cíle činnosti	• Město disponuje údaji o počtu dětí, kterým byla v daném školním roce odložena povinná školní docházka. • Tyto údaje využívá pro cílenou podporu těchto dětí.
Kroky k naplnění cíle	• Zjistit aktuální počet dětí, kterých se odklad týká: magistrát – odbor školství. • Zjistit počet a kapacity zařízení, které děti s odkladem školní docházky přijímají = magistrát – odbor školství. • Porovnat situaci a v případě nedostatečných kapacit pro podporu těchto dětí se podílet na možném vzniku dalších míst v předškolních zařízeních.
Intervence k zajištění činnosti	• jednání především s Magistrátem města Jihlavy, který disponuje přehledem o aktuálním počtu dětí s odkladem školní docházky • jednání s realizátory předškolních klubů o jejich aktuálních kapacitách
Zahájení činnosti	Květen – červen 2015 – po uzavření výsledků zápisů do škol a po provedení potřebných analýz vedoucích ke zjištění aktuálního počtu dětí s odkladem školní docházky
Harmonogram	Březen 2015 – zjistit počet dětí s odkladem školní docházky – výsledky po zápisu Od května se zaměřit na zápisy a výsledky zápisů do MŠ
Za činnost zodpovídá	Odbor školství
Na činnosti spolupracuje	• Oblastní charita Jihlava • pedagogicko psychologická poradna • mateřské školy
Počty osob, kterých se opatření týká	Cca 20–25 % dětí, které by měly nastoupit do ZŠ – data z Magistrátu města Jihlavy.



**Předpokládaný
rozpočet na
činnost**

Dle aktuálních potřeb projektu.

**Předpokládaná
rizika**

- zvyšující se počet dětí s odkladem
- nedostatek financí na zřízení míst pro děti s odkladem docházky
- nedostatek financí pro vytvoření nových pracovních míst pro pedagogy v těchto zařízeních

**Způsoby
hodnocení
efektivity**

Použít srovnávací analýzy za každý školní rok – kolik prvňáků, kolik dětí s odkladem – kam nastoupily, je-li možné všechny umístit apod. – intenzivní spolupráce s Magistrátem města Jihlavy – odborem školství.



Dodatečné vzdělávací příležitosti

Situace v oblasti předškolního vzdělávání se z určitého pohledu může jevit v Jihlavě jako velice příznivá. Kapacita mateřských škol je sice naplněna, ale nestalo se, že by nebylo umístěno předškolní dítě, pokud měli rodiče podanou žádost. Ve školním roce 2014/15 bylo celkem přijato 1729 dětí. U zápisu nebylo přijato 25 dětí, ty ale mohly být přijaty dodatečně, protože nenastoupily všechny zapsané děti – pokud o to jejich rodiče projevíli zájem.

Pro další školní rok bude kapacita MŠ navýšena o dalších 150 míst (50 míst MŠ Nad Plovárnou a 100 míst MŠ Rantířovská), takže se předpokládá umístění všech dětí, které přijdou k zápisu.

Děti s odkladem školní docházky navštěvují v Jihlavě většinou přípravné třídy (90%). Ve školním roce 2014/15 se jich otevřelo 6 a všechny při základních školách.

Doučování slabších, či jinak vyloučených žáků je řešeno díky projektu „Otevřená škola“, jehož realizace však tento školní rok končí.

Základní školy v Jihlavě pořádají pro mateřské školy, které jsou v jejich obvodu, různé akce, které jsou zaměřené i na přípravu dětí do školy a seznámení se školou.

Kromě toho je k dispozici i předškolní klub Klubíčko, které navštěvují děti ze sociálně slabých rodin.

Přesto ve městě lze nalézt nezanedbatelný počet dětí, které se předškolního vzdělávání neúčastní, případně ho absolvují pouze zčásti.

Potřeby

Vzhledem k naplněné kapacitě mateřských škol zřizovaných městem Jihlava a zároveň existenci značně početné skupiny dětí, kterým se předškolního vzdělávání nedostává v žádné formě, je zapotřebí:

1. Zmonitorovat počet a kapacitu zařízení nabízejících dodatečné možnosti předškolního vzdělávání.
2. S touto informací pracovat tak, aby se dostala k rodičům, pracovníkům PPP, pracovníkům OSPOD apod., kteří s ní mohou nadále pracovat ve snaze umístit dítě do zařízení, které předškolní vzdělávání poskytne.

Současný stav

V Jihlavě v současné době fungují následující zařízení, poskytující dodatečné možnosti předškolního vzdělávání

- Předškolní klub Klubíčko při OCH Jihlava.
- Projektové dny při ZŠ – seznámení předškolních dětí se školním zařízením.
- Přípravné třídy – v současné době 6 přípravných tříd, které byly otevřeny v pěti základních školách.
- Doučování prvňáků/předškolních dětí – hlavně díky projektu „Otevřená škola“.
- Centrum pro rodinu – dopolední program pro děti a jejich rodiče, pomoc rodičům v náročných životních situacích a základní sociální poradenství.
- Volnočasové aktivity pro předškoláky (kroužky) – sportovní aktivity, hudební a taneční kroužky apod...
- NZDM – ERKO a VRAKBAR při OCH Jihlava.

Cílový stav

V Jihlavě existují alternativní zařízení nabízející předškolní vzdělávání dětem, které se nedostaly do MŠ, o adekvátní kapacitě. Možnosti dodatečného předškolního vzdělávání jsou dobře známy relevantním aktérům (pedagogové/ředitelé MŠ a ZŠ, pracovníci PPP, OSPOD), kteří s nimi dále pracují (informují rodiče o možnostech), tak, aby se dětem potřebného vzdělání dostalo.

Otevření dalšího předškolního klubu pro děti ze sociálně slabých rodin.

Intenzivní spolupráce mezi jihlavským odborem školství a Klubíčkem a jihlavskými MŠ – z důvodu navýšení kapacit MŠ a úbytku dětí proběhne umístění dětí z Klubíčka (které jsou nad kapacitu) rovnou do školek.



Akce pro zavedení

Vytvoření přehledu alternativních možností předškolního vzdělávání.

Zahájení spolupráce s rodiči a zařízeními poskytujícími dodatečné možnosti vzdělávání směřující k docházce dětí do těchto zařízení.

Priorita, termíny, harmonogram

- zapojení rodin a dětí do systému předškolního vzdělávání
- květen, červen v daném školním roce – sběr potřebných dat, která jsou důležitá pro zahájení nového školního roku (počty dětí přijatých × nepřijatých do předškolních zařízení)



Monitoring zařízení poskytujících dodatečné vzdělávací možnosti

Cíle činnosti	Cílem je mít přehled o počtu, druhu a kapacitě zařízení poskytujících dodatečné vzdělávací příležitosti.
Kroky k naplnění cíle	Prohloubení spolupráce s jihlavským Magistrátem ohledně získání potřebných dat.
Intervence k zajištění činnosti	Aktivní přístup zainteresovaných osob k realizaci cílů týkajících se předškolního vzdělávání – Magistrát města Jihlavy odbor školství, popř. OSPOD.
Zahájení činnosti	Činnost zahájena – mapování, analýzy, sběr dat.
Harmonogram	Průběžně – dle aktuálního stavu.
Za činnost zodpovídá	Magistrát města Jihlavy
Na činnosti spolupracuje	Zařízení poskytující alternativní formy předškolního vzdělávání (viz. současný stav).
Počty osob, kterých se opatření týká	V současné době 62 dětí – dle výzkumu terénních pracovníků TP SOVY.
Předpokládaný rozpočet na činnost	Dle aktuálních potřeb projektu.



Předpokládaná rizika

Neochota zařízení poskytujících dodatečné vzdělávací příležitosti spolupracovat.

Neúspěch při získávání finančních prostředků na otevření dalšího předškolního klubu a na provoz stávajícího.

Způsoby hodnocení efektivity

Docházka osob do stávajícího zařízení, počty žádostí o službu, zájem zainteresovaných osob – Magistrát města Jihlavy, odbor školství, vedoucí pracovníci jednotlivých MŠ a přípravných tříd.



Předání informace o dodatečných vzdělávacích možnostech a práce s rodinami s dětmi, které by těchto příležitostí mohly využít

Cíle činnosti	Cílem je zajistit alespoň minimální předškolní průpravu pro děti ohrožené školním neúspěchem, kterým se nepodařilo dostat do mateřské školy.
Kroky k naplnění cíle	Posílení terénní práce
Intervence k zajištění činnosti	Spolupráce a předání aktuálních informací s OSPODem, MŠ a institucemi, kterých se předškolní vzdělávání týká.
Zahájení činnosti	Činnost zahájena 1. 7. 2013 v rámci projektu Člověka v tísni.
Harmonogram	Květen každý rok – termín ukončení zápisů do MŠ a reakce na počty dětí přijatých do MŠ a na počty dětí, které přijaty nebyly. Červen – vyhodnocení dat – kolik nových dětí přijme Klubíčko, kolik musí odmítnout z důvodu kapacity a data od terénních pracovníků projektu TP SOVY.
Za činnost zodpovídá	Pracovník Magistrátu města Jihlavy ve spolupráci s OCHJ.
Na činnosti spolupracuje	Zařízení poskytující alternativní formy předškolního vzdělávání (viz. současný stav), Magistrát města Jihlavy, pracovníci OSPOD, učitelé v MŠ, ZŠ, rodiče, terénní pracovníci TP SOVY.
Počty osob, kterých se opatření týká	Děti, které propadají systémem předškolního vzdělávání, a žádného se jim před nástupem na ZŠ nedostává.



**Předpokládaný
rozpočet na
činnost**

Dle aktuálních potřeb projektu.

**Předpokládaná
rizika**

- nezájem rodičů o umístění dětí do různých forem předškolního vzdělávání
- nedostatečná kapacita v zařízeních nabízejících alternativní předškolní vzdělávání (např. přípravné třídy, nízkoprahové kluby)

**Způsoby
hodnocení
efektivity**

- Monitorování počtu dětí, které dodatečných vzdělávacích možností využívají
- Počet spolupracujících rodin a dětí, které využili na základě získání dat možnosti předškolního vzdělávání.



Fundraising a projektové poradenství

V příštím programovém období (2014–2020) budou příležitosti pro získání financí na dodatečné vzdělávací podpory jak na úrovni měst, tak vzdělávacího systému jako celku. Operační program věda, výzkum, vzdělávání (OP VVV) má jako jednu ze svých tří prioritních os rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání. V rámci této prioritní osy je plánováno podporovat například tvorbu místních plánů pro rozvoj vzdělávání, investovat do vzdělávání pedagogických pracovníků, zejména v oblasti přístupu k dětem a žákům se SVP, plánována je i podpora různých vyrovnávacích a podpůrných opatření (např. asistentů pedagoga), zřizování školních poraden či pozic, které dosud školám chybějí (sociální pedagog, školní psycholog), realizace programů prevence školní neúspěšnosti a prevence předčasného opouštění vzdělávacího procesu.

Program klade důraz i na rozvoj a zvyšování kvality předškolního vzdělávání a to jak plánovanou podporou stávajících předškolních zařízení (mateřských školek), tak podporou nízkoprahových předškolních center, na spolupráci škol a rodičů, spolupráci vzdělávacích zařízení a subjektů poskytujících sociální služby.

Pokud budou města a obce na tyto příležitosti dostatečně připraveny, zejména s ohledem na kapacity svých pracovníků, kteří se budou věnovat činnosti v oblasti získávání a administrace prostředků z evropských fondů a podporu škol v této oblasti, mohou získat pro své malé obyvatele zajímavé vzdělávací příležitosti. Navrhovaná opatření řeší právě kapacity a předběžnou přípravu na tyto nové finanční příležitosti.

V současné době jsou v řadě měst právě tyto kapacity nedostatečné, školy jako takové od svých zřizovatelů podporu v tomto směru nedostávají a v případě, že se rozhodnou získat a využít finanční podporu z evropských fondů, potýkají se často s nedostatečnou personální kapacitou a s náročnou administrativou projektů.

Pod Jihlavu, jakožto obec s rozšířenou působností, spadá v současné době 54 školských zařízení. Zástupci odboru školství vnímají finanční pokrytí jako dostačující. Jediným nedostatkem je málo finančních prostředků na asistenty pedagoga. Tento materiál však vzniká v období, kdy město Jihlava administruje pro školy 2 projekty. Jeden nese název „Zlepšení podmínek pro výuku praktických dovedností žáků základních škol města Jihlavy v přírodovědných a technicky zaměřených předmětech“ a druhý „Otevřená škola“, jehož cílem je podpořit žáky ohrožené školním neúspěchem resp. předčasným odchodem ze vzdělávání prostřednictvím vzájemné spolupráce institucí (škol, zřizovatelů, sociálních partnerů), vzdělávání pedagogů a přímé intervence.

Školy se o další projekty ucházejí samy, ale musí mít v případě zájmu souhlas od odboru školství. O zajímavých projektech jinak informuje odbor rozvoje města (informace předává na odbor školství a ten rozesílá informace na jednotlivé školy).

Samotná pozice fundraisera je již na jihlavském magistrátu zřízena (alespoň dočasně, po dobu realizace projektů) – je obsazena osobou na pozici projektového manažera a asistenta výše jmenovaného projektu. Zaměstnanci z jihlavského odboru školství s ním v případě potřeby spolupracují.

Potřeby

- posílit kapacity zřizovatele při fundraisingu škol a školských zařízení, zejména po ukončení projektů realizovaných městem z OP VK
- podpořit školy a školská zařízení při účasti v projektech, zejména ve fázi přípravy projektových žádostí pro OP VVV
- podpořit vznik školních projektových týmů, proškolení jejich členy v oblasti tvorby projektových žádostí
- zajistit zásobník projektů a aktuální analýzu potřeb škol a školských zařízení

Současný stav

Město Jihlava v současné době administruje pro školy 2 projekty. První „Zlepšení podmínek pro výuku praktických dovedností žáků základních škol města Jihlavy v přírodovědných a technicky zaměřených předmětech“.

Druhým projektem je „Otevřená škola“.

Oba projekty jsou financované ze zdrojů OPVK a budou tudíž ukončeny v tomto roce, je žádoucí pokračovat ve snahách o další pokrytí aktivit škol z prostředků strukturálních fondů EU.

Většina mateřských škol by uvítala více finančních prostředků, zejména pak na zřízení dalších míst asistentů pedagoga, nejsou však schopny kapacitně zajistit získání a administraci projektů, zejména ze zdrojů ESF.

Cílový stav

- ZŠ a MŠ školy prohlubují své znalosti a zkušenosti při získávání finančních zdrojů z velkých operačních programů, vědí, jak tyto projekty řídit a administrovat a mají k tomu určené projektové týmy, jsou schopny zajistit finance zejména na práci asistentů pedagoga v mateřských školách a předškolních zařízeních.
- Město má vyčleněny personální kapacity pro podporu těchto aktivit školek a škol, pravidelně monitoruje potřeby škol, využívá možností ucházet se o podporu z ESF.

Akce pro zavedení

- Vytvoření analýzy, která zmapuje zkušenosti jednotlivých škol s přípravou a realizací projektů v dané problematice
- Setkání pracovní skupiny se zástupci odboru školství, odboru rozvoje města a stávajícího fundraisera a vyhodnocení využití možných výzev a zdrojů v následujícím období
- Zjištění reálného stavu ohledně spolupráce jednotlivých škol a odboru školství



**Priorita,
termíny,
harmonogram**



- setkání pracovní skupiny (2015)
- zmapování situace na jednotlivých školách (2015)
- vzdělávání pro vedení škol i jednotlivé pedagogy v oblasti fundraisingu, představení projektových výzev a možností (2015)

Projektové poradenství pro mateřské a základní školy a další instituce v Jihlavě

Cíle činnosti	Hlavním cílem je posílení role zřizovatele při fundraisingu škol a dalších institucí. Dílčím cílem může být vytvoření školních projektových týmů a prohloubení znalostí a zkušeností pracovníků škol při získávání finančních zdrojů z velkých operačních programů.
Kroky k naplnění cíle	• vytvoření fundraisingového kalendáře pro školy a další instituce • zajištění vzdělávání v oblasti fundraisingu pro vedení základních a mateřských škol, případně dalších institucí • posílení a vznik projektových týmů na školách • zajištění personálních kapacit na magistrátu města, které budou využity pro podporu škol
Intervence k zajištění činnosti	Dle zjištění aktuální situace v MŠ a ZŠ.
Zahájení činnosti	9/2015
Harmonogram	Průběžně – s ohledem na aktuálně vypsané výzvy a možnosti
Za činnost zodpovídá	Magistrát města Jihlavy – odbor školství, odbor rozvoje města
Na činnosti spolupracuje	ZŠ a MŠ v Jihlavě, Oblastní charita Jihlava
Počty osob, kterých se opatření týká	Primárně všechny děti a rodiče, MŠ a ZŠ



Předpokládaný rozpočet

Dle aktuálních potřeb.

Předpokládaná rizika

- Stávající pozice fundraisera se může jevit jako nepřínosná a do budoucna s ní město nebude počítat, vzhledem k tomu, že skončí hrazení jeho mzdy z OP VK.
- V rámci ušetření finančních výdajů na pozici fundraisera se jeho kompetence rozdělí mezi jednotlivé úředníky z příslušných odborů

Způsoby hodnocení efektivity

Navýšení počtu podaných, přijatých a zejména realizovaných projektových žádostí.





Člověk v tísni, o. p. s.
www.clovekvtisni.cz



Cheiron T, o. p. s.
www.cheiront.cz



**Diakonie Českobratrské církve evangelické,
 středisko Vsetín**
www.diakonievsetin.cz



**OBLASTNÍ CHARITA
 JIHLAVA**

**Diecézní charita Brno –
 Oblastní charita Jihlava**
www.jihlava.charita.cz



**SPOLEČNOST
 tady a teď**
Společnost Tady a teď, o. p. s.
www.tadyated.org



IQ Roma servis, o. p. s.
www.iqrs.cz



Amalthea, o. s.
www.amalthea.pardubice.cz



Občanské sdružení Salinger
www.salinger.cz



Sdružení sociálních asistentů Ostrava, o. s.
www.socialniasistence.cz



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt CZ.1.07/1.2.00/43.0007 „Pojďte do školky!“ je spolufinancován
Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.